

**SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEJ
KONFERENCJI NAUKOWEJ
„EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA. EDUKACJA DLA
BEZPIECZEŃSTWA CYWILIZACYJNEGO” – GDYNIA
10-12 KWIEŹNIA 2019 R.**

W dniach od 10 do 12 kwietnia 2019 r. w gdyńskim hotelu "Dom Marynarza" przy Al. Marszałka Piłsudskiego 1, odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona zagadnieniom oscylującym wokół szeroko rozumianego bezpieczeństwa cywilizacyjnego. Była to już XV edycja tego wydarzenia, a dzięki uczestnictwu badaczy reprezentujących różne dyscypliny naukowe, przybrało ono charakter interdyscyplinarny.

Głównym organizatorem konferencji była Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu, przy współpracy z Instytutem Politologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim. Patronat honorowy objęli: marszałek województwa pomorskiego Mieczysław Strug, prezydent miasta Gdyni Wojciech Szczurek, Komendant Wojewódzkiej Policji w Gdańsku insp. Jarosław Rzymkowski oraz Port Gdański.

Tegoroczna edycja konferencji zebrała około 120 uczestników reprezentujących ponad 20 ośrodków naukowych i instytucji: Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach - Filia w Piotrkowie Trybunalskim, Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, University of Debrecen, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, Akademię Sztuki Wojennej w Warszawie, Akademię WSB w Dąbrowie Górniczej, Akademię Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu, Akademię Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni, Akademię Pomorską w Słupsku, Akademię Muzyczną im. S. Moniuszki w Gdańsku, Akademię Ignatianum w Krakowie, Wojskową Akademię Techniczną im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie, Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Koszalinie, Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Koninie, Wyższą Szkołę Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu, Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Europejskie Centrum Solidarności, Pomorską Brygadę Obrony Terytorialnej.

Uroczystego otwarcia konferencji w dniu 10 kwietnia o godzinie 10.00, dokonał JM Rektor Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu dr

Andrzej Zduniak, który w związku z przypadającą 9 rocznicą katastrofy smoleńskiej zarządził minutę ciszy, po czym przywitał uczestników i życzył owocnych i twórczych obrad. Następnie przewodniczący komitetu naukowego, prof. zw. dr hab. Michał Płachta uzasadnił potrzebę i ważność tematyki podjętej na konferencji i poprowadził otwierającą sesję obrad plenarnych. Pierwszy z prelegentów, prof. dr hab. inż. Józef Buczyński wygłosił referat pt. "20 lat w Sojuszu Północnoatlantyckim – Edukacyjna droga do NATO ", w którym przedstawił kulisy szkolenia polskich oficerów w ośrodkach wojskowych w USA i problemy jakie się z tym wiążą. Uwypuklił szczególnie rolę odpowiedniego doboru kandydatów na oficerów i przedstawił różnicę w mentalności wojskowych służących w armiach Polski i USA, co ma niebagatelny wpływ na funkcjonowanie struktur wojskowych. Kolejnym prelegentem był kmdr Tomasz Laskowski reprezentujący 7. Pomorską Brygadę Obrony Terytorialnej. W referacie pt. "Zadania militarne i niemilitarne 7. Pomorskiej Brygady Obrony Terytorialnej ", scharakteryzował szczegółowo zadania i sposób funkcjonowania WOT, a także uzasadnił sens powoływania oddziałów WOT, zwracając uwagę na szczególną rolę tej formacji w kształtowaniu systemu rezerw osobowych. Trzecim i ostatnim prelegentem sesji otwierającej konferencję był prof. dr hab. Bogdan Szulc z Akademii Sztuki Wojennej, który wygłosił referat zatytułowany: "Humanistyczne konteksty bezpieczeństwa cywilizacji europejskiej ", w którym opowiedział czym jest cywilizacja europejska i zwrócił uwagę, że bezpieczeństwo cywilizacyjne to nie tylko aspekty militarne, ale również nie mniej ważny aspekt humanistyczno-filozoficzny. Na poparcie swoich tez przytoczył liczne teksty filozoficzne.

Konferencję podzielono na sekcje tematyczne: I - perspektywy bezpieczeństwa cywilizacyjnego, II - bezpieczeństwo cywilizacyjne: wyzwania i zagrożenia, III - wybrane zagrożenia cywilizacyjne, IV - pedagogiczne i kulturowe aspekty bezpieczeństwa cywilizacyjnego, V - bezpieczeństwo cywilizacyjne: wielorakie perspektywy. Dodatkowo, ze względu na duże zainteresowanie konferencją wśród młodych badaczy, utworzono 7 sesji studenckich. Mnogość referentów wymusiła na organizatorach przeprowadzenie równoległe niektórych sekcji.

Oprócz debaty naukowej, uczestnicy konferencji mieli możliwość zwiedzania okrętu Polskiej Marynarki Wojennej ORP "Błyskawica". Ponadto mogli oni bezpośrednio spotkać się i porozmawiać z żołnierzami służącymi w WOT, którzy na czas trwania konferencji przygotowali specjalne stoisko z materiałami przybliżającymi funkcjonowanie formacji.

Podczas konferencji „Edukacja dla bezpieczeństwa. Edukacja dla bezpieczeństwa cywilizacyjnego”, poruszono wiele istotnych aspektów rzeczywistości, wpływających na obraz współczesnego świata. Pomimo istnienia ewidentnych zagrożeń cywilizacyjnych, szczególnie widocznych w Europie, w Polsce dyskurs naukowy dotyczący powyższych problemów wciąż wydaje się

zbyt zawężony. Konferencja zorganizowana przez Wyższą Szkołę Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu umożliwiła swobodną wymianę myśli i doświadczeń w tej tematyce. Dyskusje prowadzone zarówno podczas sesji plenarnych, jak i te prowadzone w "kularach", potwierdziły konieczność ożywienia mającej w Polsce duże tradycje, tzw. nauki o cywilizacjach. Optymistycznym wydaje się fakt udziału w konferencji dużej liczby studentów i młodych naukowców. Należy również podkreślić zainteresowanie mediów. Patronat medialny nad wydarzeniem objęło Radio Gdańsk, natomiast dzień przed konferencją organizatorzy wystąpili w lokalnej telewizji TVP 3 Gdańsk, gdzie przybliżyli jej tematykę i ideę szerszemu gronu odbiorców. Niestety, pomimo tak licznej grupy referentów, na próżno szukać w tytułach wystąpień bezpośrednich nawiązań do terminu "geopolityka". Nie oznacza to jednak, że problematyka geopolityczna nie stanowiła przedmiotu zaprezentowanych tematów. Już tytuł konferencji zawiera w sobie odniesienie do "cywilizacji", jednego z terminów kluczowych dla geopolityki. Ten swoisty paradoks wskazuje na wciąż niedostateczne rozpropagowanie geopolityki jako nauki. Złożone przez uczestników referaty zostaną opublikowane w recenzowanej monografii naukowej.

Maciej Kędziński

SPRAWOZDANIE Z OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ „KONFLIKTY ZBROJNE W 70. ROCZNICĘ PODPISANIA KONWENCJI GENEWSKICH O OCHRONIE OFIAR WOJNY” – KATOWICE, 26 KWIEŹNIA 2019 R.

26 kwietnia 2019 roku na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Konflikty zbrojne w 70. rocznicę podpisania Konwencji genewskich o ochronie ofiar wojny”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego „Ius Gentium”, a jego patronatami byli: portal internetowy Przegląd Prawa Międzynarodowego i Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Katowicach. celem była wymiana poglądów dotyczących stanu przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego w poszczególnych konfliktach zbrojnych. W konferencji wzięło udział 17 studentów i doktorantów, reprezentujących wiele krajowych uczelni. Wygłosili oni referaty w ramach czterech paneli: *Ochrona ofiar wojny, Indywidualna odpowiedzialność karna za zbrodnie międzynarodowe, Konflikty zbrojne oraz Varia*.

Wydarzenie rozpoczęło się od przemówienia kierownika Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego, prof. dr hab. Barbary Mikołajczyk, która podziękowała wszystkim zgromadzonym za uczestnictwo oraz zaakcentowała ogromne znaczenie poruszanych problemów. Wkrótce potem rozpoczął się pierwszy panel konferencji moderowany przez mgr Dominikę Iwan. Otworzyła go mgr Katarzyna Widlas z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, przedstawiając prelekcję pt. *Dziecko jako szczególny podmiot ochrony podczas konfliktów zbrojnych – analiza dokumentów prawa międzynarodowego i prawa humanitarnego*. Drugi referat, dotyczący zagadnienia dzieci-żołnierzy, zaprezentowała Patrycja Kulak z Uniwersytetu Wrocławskiego. Szczególnie interesującymi elementami tego wystąpienia były przytoczone historie: Ishmaela Beaha, który jako dziecko brał udział w konflikcie w Sierra Leone oraz Thomasa Lubangi, werbującego dzieci do walki w czasie wojny w Demokratycznej Republice Konga. Ostatnie wystąpienie w tym panelu, pt. *Przemoc seksualna jako narzędzie wojny*, wygłosiła Karolina Wosik, reprezentująca Uniwersytet Śląski.

Po krótkiej przerwie rozpoczął się drugi panel konferencji, moderowany przez mgr Małgorzatę Myl. Pierwszy referat, noszący tytuł *Problem międzynarodowej odpowiedzialności karnej za zbrodnie międzynarodowe*, zaprezentował

mgr Paweł Kupis z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Następnym prelegentem był Patryk Radosz, reprezentujący Uniwersytet Śląski. Wygłosił on wystąpienie pt. *Analiza zbrodni popełnionych przez Czerwonych Khmerów w świetle międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych*. Kolejną prelekcję, dotyczącą problemu naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego dokonywanych przez strony wojny toczącej się na terenie Jemenu, przedstawiła mgr Barbara Krzewińska z Uniwersytetu Śląskiego. Został w niej podkreślony fakt, iż najważniejsi aktorzy stosunków międzynarodowych gwarantują bezkarność oddziałom koalicji pod wodzą Arabii Saudyjskiej oraz powstańców Huti, które są odpowiedzialne za wielokrotne złamanie prawa konfliktów zbrojnych. Ostatnią prelegentką tego panelu, mgr Dominika Iwan zaprezentowała referat pt. *Użycie autonomicznych systemów uzbrojenia w konflikcie zbrojnym. Problem odpowiedzialności za naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego*.

Trzeci panel konferencji rozpoczął się od wystąpienia pt. *O co chodzi w bałkańskim kotle – pokój i co dalej?*, przedstawionego przez Monikę Ziębę z Uniwersytetu Śląskiego. Następnie Julia Ignac, reprezentująca Uniwersytet Rzeszowski, wygłosiła referat pt. *Konflikt i interwencja w trakcie serbsko-albańskich walk o Kosowo*. Kolejną prelekcję, dotyczącą kwestii naruszenia zapisów konwencji genewskich przez strony konfliktu na Ukrainie, zaprezentował Jakub Stolarczyk z Uniwersytetu Śląskiego. Warto zauważyć, iż wojna w Donbasie stała się przedmiotem zainteresowania wielu badaczy. Zwykle jednak jest ona omawiana w kontekście rywalizacji geopolitycznej między Rosją a państwami zachodnimi bądź zagrożeń jakie generuje ona dla środowiska międzynarodowego. Wspomniane opracowanie pozwoliło natomiast spojrzeć na konflikt ukraiński jako na źródło ogromnych cierpień ludności cywilnej oraz jeńców wojennych, którzy niejednokrotnie doświadczają nieludzkiego i poniżającego traktowania ze strony sił przeciwnika. Z kolei Małgorzata Bryk, reprezentująca Uniwersytet Śląski, wygłosiła referat pt. *Konwencje genewskie a wojna domowa w Sierra Leone*. Ostatni referat w tym panelu, noszący tytuł *Konflikty na kontynencie afrykańskim. Zarys problemu ze szczególnym uwzględnieniem wojny w Sudanie: czy postanowienia konwencji genewskich są respektowane?* przedstawiła Natalia Wituła z Uniwersytetu Śląskiego.

O ogromnej wadze poruszanych przez prelegentów kwestii świadczy fakt, iż wszystkie panele konferencji kończyły się dyskusją. Wysoki poziom przedstawionych przez prelegentów opracowań sprawił, że jej cel, czyli wymiana poglądów dotyczących stanu przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego, został osiągnięty.

Barbara Krzewińska